

El Principat de Catalunya no és una nació

Josep M. Virgili

A l'època de la resistència política que molts vam viure contra el règim franquista, passava molt sovint que calia acceptar plantejaments polítics amb els quals, en rigor, no s'estava d'acord plenament —per massa moderats o per massa progressistes, depenia del cas— però als quals convenia de donar suport per tal d'arribar a una posició de consens per fer unitària la lluita de força gent per les llibertats. L'exemple més típic d'això foren els punts de l'Assemblea de Catalunya i un altre —tàcit o no formulat— era el fet de considerar Catalunya una nació.

Una vegada aquestes fites han estat assolides hi ha hagut molta gent que ja n'han tingut prou, fins i tot tenint present que, pel que fa a la consideració de Catalunya com a nació, aquesta és només nominal i molt tímida (l'article segon de la Constitució Espanyola de 1978 i l'article primer de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 ens consideren una nacionalitat i som nosaltres que cavil·lem més i diem que els mots nació i nacionalitat són sinònims) i rep atacs a manta d'estaments —oficials o no— de l'estat central.

Són els que apliquen a Catalunya el nom de nació satisfets i amb la boca plena tot i que per Catalunya se sol entendre —i ells també ho entenen així— el conjunt de les anacròniques províncies (1) del "Cataluña cuatro: Barcelona...", que són els territoris catalans sobre els quals té competències la Generalitat de Catalunya, de fet la major part del Principat de Catalunya; no crec que gaires pensin en el sentit ampli del mot Catalunya, és a dir, com a sinònim de Països Catalans.

Doncs bé, ara repassem els arguments que sempre adduïm per justificar què és i què no és una nació: una llengua, una cultura, una

història, etc. i ens trobem que ni la llengua, ni la cultura, ni la història —si deixem de banda els fets pròpiament locals—, del Principat són exclusives d'ell, sinó que comparteix la llengua, la cultura, la història, etc. de la totalitat dels Països Catalans, és a dir, de TOT el Principat de Catalunya —tant l'integrat a l'Estat espanyol com l'integrat al francès—, del País Valencià, de les illes Vaelears i d'Andorra. Cal que d'una vegada ens vulguem adonar que els que parlen de la realitat catalana referint-la exclusivament al Principat de Catalunya estan fent un flac servei a la nostra reconstrucció nacional. Cal parlar de llengua catalana, de cultura catalana, etc. entenent clarament que l'apel·latiu *català* fa referència a tots els habitants dels Països Catalans i a tot allò que hi concerneix. El nom de *català* tant és aplicable a un valencià, com a un balear, com a un andorrà i no ens el podem apropiat, per a nosaltres sols els catalans del Principat (que ja molts anomenen principatins). Malgrat que aquesta confusió entre catalans tingui ja una certa tradició, són molt il·lustratius els raonats als arguments que el valencià Joan Fuster ens exposa al seu llibret *Qüestió de noms*.

A tots ens consta que al País Valencià i —potser en menor mesura— a les Illes hi ha sectors reaccionaris que s'oposen a la catalanitat del país amb arguments que només es poden qualificar de ridículs i amb un pretès "imperialisme" per part del Principat que no és altra cosa que un inconfessable intent de manipular la gent mal o gens informada.

Cal, de fet, estar en contacte amb el poble, amb la gent del carrer, per adonar-se de la seva catalanitat, la qual se sent vibrar malgrat que sovint valencians o balears no la manifestin amb aquest nom, malgrat la forta diglòssia

i els enormes prejudicis que encara subsisteixen, però que —com a prejudicis que són es poden vèncer amb facilitat a mesura que la conscienciació sobre les nostres coses vagi avançant; i de segur que avançarà mentre hi hagi llibertat per tal que la veritat pugui lluir. La catalanitat del poble valencià i de l'illenc és, almenys, tan innegable com la del poble del Principat: no en va valencians i illencs són els descendents dels catalans del Principat que van ocupar aquestes terres després de l'expulsió dels sarraïns (2).

No cal dir que tothom és lliure de pensar com vulgui, però qui no vegi això clar no crec que pugui anomenar-se nacionalista català: si de cas deurà ser un nacionalista "catalunyès"; de fet el que més ens hauria de preocupar és que es trobin en aquest cas tots els nostres partits polítics parlamentaris —incloent-hi els que amb més insistència s'autoanomenen nacionalistes—; o, si més no, no es manifesten amb prou claredat sobre el tema. I potser ja comença a ser hora de superar vells conceptes

provisionals: ja no podem continuar més amb una tal insolidaritat amb els nacionalistes catalans del País Valencià i de les Illes. Els cal el nostre suport, mai prepotent, sinó cordial i basat només en el fet sociològic que en alguns aspectes hem avançat una mica més —no gaire— en el reconeixement dels nostres drets i en la superació de la diglòssia.

Tot això presidit pel ferm convenciment que tots els Països Catalans *som una nació, la nació catalana*.

J. M. V.

(1) Vegeu l'article del mateix autor a "Lo Floc" núm. 43.

(2) Potser caldria prendre consciència que en les populars festes valencianes "Moros i cristians", els cristians als quals s'al·ludeix eren cristians catalans, és dir que podrien ben bé dir-se de "Moros i catalans" (que eren de religió mahometana i cristiana, respectivament).